

't Koekoeksjóng

Dit verhaal spjeelde zich aaf rónd 1900, zoa vertelde mien mam.

't Frenske wèrkde es verkesjóng op d'r haof bie ós in gen dörp. Hae waor óndanks zien 24 jaor eine dómme en ónnuèzele man. 't Waor hauf mièrt wie dao op d'r haof ein nuuj maat kaom. "Wat hat dat e veurfrónt", zag 't Frenske taege d'r Pièer, dae al jaorelank dao sjweitser waor. Tot 't mèr oetkiekt, zag d'r Pièer, andersj kumt 'm dao de kat nog aan". Hae houw gezeen dat d'r baas al ins gans ónopvallend in 't veurbiegaon met eine erm langs zien bórste houw gesjtreke, wie zien vrouw neet in de buurt waor.

't Waor veurjaor en dan is t'r altied vääol werk in 't veld. Wie 't tied waor um de kraote te dunne, mós jederein mèthelpe en zelfs d'r sjweitser en de maat gónge mèt en kroape op de knéje euver 't land um de plentjes die te vääol waore oet te trèkke. Frenske pakde de ièsjte drie riejje, dan kaom d'r sjweitser, dao naeve d'r baas en rechts van 'm zoot 't Truuijke.

't Frenske en d'r Pièer waore al gouw eine maeter of twiè veur d'r baas oet en dae waor 't Truuijke aan 't vertèlle wie 't dat noe 't bèste kós doon.

Ongertössje pakde hae de hand van 't Truuijke kwansies vas, of hae 'm get wól wieze. Nao ein oer sjtreek hae ins langs Truuikjes erm umhaog en góng langzaam euver de sjouwer nao ziene rögk en zag, "Noe mótt ich toch aeve paoze want ich krieg pien in d'r rögk. 't Truuijke keek 'm ins raar aan, mèn bleef rustig zitte, tot d'r baas weer wiejer kroop. Dat góng zoa d'r ganse mörrige, mèn veur dat 't middig waor houw hae de hand al op ziene baom gelag.

Daags daonao wie 't Truuijke gebök sjtóng bie 't sjroebe van de keuke en zien vrouw noa 't huske waor, kneep d'r boer 'm gouw in de batse.

Innige daag later waore ze weer aan 't kraote dunne. D'r boer leet 't Truuijke zao 'ne hauve maeter veur gaon, en doe zag hae; "Pas op Truuijke, dao zit ein sjlek ónger diene rechse kneej". Tegelijkertied sjtook hae zien rechse hand tössje de bein van 't Truuijke en zag; "Luch dat bein ins op, doe zits al d'r op, geluif ich. Hae deeg of hae dat bein wegduujde, mèn pakde't sjaop in zien kruts vas. Versjrikt goof 't Truuijke eine sjrèej en 't razelde van d'r ang.

Dat waor neet de bedoeling zag d'r baas, zich veróntsjöldigend, " has doe die sjlek neet gezeen?"

D'r Pièer houw 't waal door en zag sjtil taege 't Frenske; "Daen ouwe..., dat is eine sjlaatevogel", wo op dae ónuèzele haus zag: "Ich zeen geine vogel."

Zoa ginge de waeke um, jedere daag houw ziene vaste raegel. De medam ging friedessjmidde altied e paar oere nao de mam heim, in gen döörp. "t Truujke mós dan boete d'r pleij kaere en de eier rape. Die vónge te uèveral, want e hinnes mèt nèster houwe ze neet.

Op eine goowe daag zag d'r baas taeghe 't Truujke; Doe mós ouch mer ins op de uèverdin gaon kieke, want gister hoort ich dao ouch ein hin kakele.

Aeve later góng d'r baas achter 'r Truujke aan de sjuur in en doog de paort achter zich toe. Nao ein hauf oer kaom hae mèt eine roa kop van de sjuur aaf en 'n minuut of tièn daonao 't Truujke mèt e griene gezich.

In de keuke duujde d'r boer 't Truujke ein briefke van vief gölle in de bloes, mèt de wuèrd dat 't nieks aan geine moech vertèlle, terwiel hae zich nog aeve verkneukelde aan zien borste. 't Truujke waor de kluts gans kwiet, mèh 't dosj aan geine get te zègke.

Medam góng de volgende mörrige nao d'r mèrt in Haele en d'r baas zoog zien kans weer sjòan. Hae góng nao zien sjaopkamer en reep: "Truujke, bring mich aeve de goow sjoon". 't Truujke ging nao baove mèt de sjoon, klopde op de deur en zag; "Hie sjtònt de sjoon baas". Mèh ièr 't sjaop 't wis, pakde d'r boer 'm vanachter en begoos 'm te knoevele en te puène, dat 't kind neet wis wat 'm euverkaom. D'r boer sjlèpde 'm de kamer in en wórp 'm op 't bèd en doe pas zoog 't Truujke dat hae poedelnaaksj waor.

't Wis zich geine raod, begoos te sjrièwe en sjloog mèt erm en bein, mèh taeghe zoa geweld kós 't neet op.

't Truujke woort neet miè óngesjtèld, wis zich geine raod en góng zich bie d'r baas beklage. "Hie höbs doe hónderd gölle en haowt de moel, ich zal waal ein oplossing zeuke", zag hae.

En zoa gebeurde 't.

Friedes mos 't Frenske van d'r baas 't Truujke helpe d'r plèj kaere en de eier rape. Ze waore binao klaor, wie 't Frenske zag: "Ich gao 't verkesvoor durchdraeje, angersj weurt 't te duuster." Koom toch mèt", zag 't Truujke, ich höb zoa'ne angs veur de muus en de ratte op d'r uèverdin"; mèh 't bedoelde d'r boer.

't Frenske zoog dat 't bang waor en zag: "Gank doe al mèr veur, dan koom ich dich waal nao." 't Truujke bleef baove op de lödder aeve sjtaon kieke of d'r baas neet dao waor, wie 't Frenske mèt ziene kop, zónger opzèt, bie 't Truujke taeghe ziene baom op kaom. 't Truujke goof eine sjrièf en sjpróng van de lödder nao 't huij op en veel mèt zien vot midde in e nis eier, wat d'r boer dao houw neergelag. 't Väält d'r prut door de kleijer op ziene baom en drièjde zich vlot um.

't Frenske sjròk zich ein óngelòk en vloog ouch van de lödder aaf en kaom baove op 't Truijke terech.

Hae veel mèt zien gölp sjus in dae prut van die eier en doe móste ze allebei hièl hèl lache. 't Frenske hólp 't Truijke mèt 't zuver make van de kleijer en vaegde zich doe zoa good es meugelich d'r prut mèt get huij van de gölp en de brook.

D'r Pièr, door d'r baas gerope, kaom sjus de sjuur in wie 't Frenske langd de lödder van de uèverdin kaom.

D'r boer begoos te sjelle op 't Frenske, en vroeg, wat dat gegiechel op 't huij te beteikene houw en wie dat huij in zien gölp waor gekómme. Hae sjól 't Frenske verrot, neumde 'm eine raekel en nog vääöl miè.

't Frenske wól 't oetlègke, meh d'r boer bleef mer sjelle en zag; "Hie d'r Pièr is miene getuuge."

's Aoves aan de taofel, 't Truijke houwe ze nao 't bed geschikt, kreeg 't Frenske nog ins de hoed volgesjólle van de medam en die zag; "Es 't kind in de pries hingk, zòls doe mèt 'm motte trouwe, andersj gaon ich dich aangaeve.

't Frenske wis zich geine raad en durfde heim aan de mam neet te vertèlle wao dae rotzooj op zien gölp vandaan gekómme waor.

Mèh, d'r Pièr dae dat allemaol gezeen en gehuèrd houw, góng langzaam e leeg op en hae zag taegge 't Frenske:

"Jóng, ich geluif das doe 't koekoeksjóng mós groat bringe."

Schin op Geul, augustus 1997

Dré Kickken